

Nader onderzoek Flora- en faunawet

Plangebied Laarstraat te Deest

Gegevens opdrachtgever

Sagrex Nederland BV
Laarstraat 5
6653 KG DEEST

Contactpersoon:

De heer drs. P.A.J.M. van der Veeken

CSO Adviesbureau

Regulierenring 6
3981 LB BUNNIK
tel. 030 – 659 43 21
fax 030 – 657 17 92

Contactpersoon CSO

De heer drs. A.N. de Keijzer
De heer ing. H.T. Scheeringa

Projectcode: 11A058

Versiedatum: 6 februari 2012

Status: Definitief

Autorisatie

Opgesteld door:
De heer ing. H.T. Scheeringa
Adviseur Flora en fauna

Handtekening

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H.T. Scheeringa', with a long horizontal stroke extending to the right.

Akkoord bevonden door:
De heer drs. A.N. de Keijzer
Senior adviseur Flora en fauna

Handtekening

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.N. de Keijzer', with a long horizontal stroke extending to the right.

Projectcode: 11A058
Versiedatum: 6 februari 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
2	Situatie en wetgeving.....	2
2.1	Plangebiedbeschrijving.....	2
2.2	Beschermde natuurgebieden.....	3
2.3	Planontwikkeling en geplande ingrepen.....	3
3	Onderzoeksopzet.....	4
3.1.1	Literatuur.....	4
3.1.2	Veldonderzoek.....	4
3.1.3	Onderzoeksmethode.....	5
4	Resultaten.....	7
5	Conclusies.....	8
5.1	Flora.....	8
5.2	Fauna.....	8
5.3	Beschermde gebieden.....	8
5.4	Advies.....	8

Bijlagen

Bijlage 1: Stroomschema

Bijlage 2: Wetgeving

Bijlage 3: Literatuur

Bijlage 4: Kaart regionale ligging plangebied

Bijlage 5: Foto's van het plangebied

Bijlage 6: Resultaten en kaart terreinoverzicht

Bijlage 7: Kaart planschets

Bijlage 8: Ligging plangebied t.o.v. EHS en Natura-2000

1 Inleiding

In opdracht van de Sagrex Nederland BV heeft CSO Adviesbureau in verband met de voorgenomen planontwikkeling een nader onderzoek Flora- en faunawet uitgevoerd op een plangebied aan de Laarstraat te Deest (gemeente Druten).

Aanleiding voor het nader onderzoek is de voorgenomen uitbreiding van de Uivermeertjes. In een eerder onderzoek is op 28 april 2010 een veldbezoek uitgevoerd aan het plangebied in het kader van een Flora- en faunaonderzoek (o.a. CSO rapport 09B142, d.d. 23 augustus 2010) voor een nabijgelegen project. Het westelijk gebied betreft de in bedrijf zijnde verwerkingsinstallatie van de Uivermeertjes, welke in dit onderzoek buiten beschouwing is gelaten vanwege aanwezige hopen grind/zand, lopende banden, sorteerinstallatie en dagelijks verkeer.

Op basis van het veldbezoek uit 2010 en de terreinkenmerken is geconcludeerd dat bepaalde beschermde soorten aanwezig kunnen zijn of anderszins mogelijk schade kunnen ondervinden van de planontwikkeling. In 2011 is een nader onderzoek uitgevoerd naar flora, vissen (bittervoorn en kleine modderkruiper), amfibieën (poelkikker, (kamsalamander, rugstreeppad en knoflookpad) en standvogels (met name uilen). Gezien de planontwikkeling en het ontbreken van bomen en/of opstallen is een nader onderzoek naar vleermuizen niet zinvol geacht.

Het doel van dit nader onderzoek is vast te stellen of de betreffende ontheffingsplichtige soorten daadwerkelijk voorkomen (met bijbehorende functie(s) van het plangebied) en/of de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortbescherming van de Flora- en faunawet (2005). Tevens is nagegaan of de planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (zoals: Natura-2000, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en beschermd (staats)Natuurmonument) en zo ja, of sprake is van de noodzaak voor het uitvoeren van een apart onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet en/of de EHS (gebiedsbescherming/externe werking).

CSO Adviesbureau voor Milieu-Onderzoek B.V. is door Intron gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van CSO voor de flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is CSO lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). CSO Adviesbureau voor Milieu-Onderzoek B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van het voorliggende onderzoek. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

2 Situatie en wetgeving

2.1 Plangebiedbeschrijving

Het plangebied, met een oppervlakte van circa 14 hectare is gelegen aan de Laarstraat buiten de bebouwde kom te Deest en momenteel in gebruik voor gronddepot's (oostelijk deel) en agrarische weilanden (westelijk deel). Ten noorden van het plangebied bevindt zich de zandwinplas "Uivermeertjes", terwijl de bijbehorende verwerkingsinstallatie van zand en grind (Laarstraat 5) aan de westzijde van het plangebied is gelegen.

Globaal over het midden van het plangebied loopt de watergang Deestsche Leigraaf en aan de oostgrens is de watergang Hoekgraaf gelegen, welke met elkaar zijn verbonden via de zuidelijk gelegen watergang nabij de provinciale weg (N322). De watergangen hebben een gemiddelde breedte van circa 2 meter en de diepte varieert van ongeveer een 0,5 tot 1,0 meter. De watergangen zijn plaatselijk voorzien van riet en schedefonteinkruid en worden periodiek gemaaid/geschoond. Langs de oostzijde van Hoekgraaf (buiten het plangebied) bevindt zich een dichte strook met bomen en struiken (o.a.: esdoorn, gelderse roos, kornoelje en wilgen).

Het gebied waarin de gronddepot's (met name kleigrond) zijn gelegen, is dynamisch aangezien er periodiek grond (kleigrond) wordt opgebracht en/of verzet. Plaats, omvang en hoogte van de gronddepot's varieert in de tijd. De tijdelijke depot's variëren in hoogte en breedte, waarbij tussen de diverse depots een strook is opgehouden. In deze stroken zijn plaatselijk poeltjes ontstaan (door stagnerend regenwater) en heeft zich plaatselijk een moerasachtige vegetatie (met o.a. riet, pitrus en lisdodde) kunnen ontwikkelen. In droge tijden wordt de kleigrond hard en komen er scheuren in.

Voor de regionale ligging van het plangebied wordt verwezen naar bijlage 4. Een situatietekening met de samenvatting van de resultaten van het nader onderzoek is gegeven in bijlage 6. Enkele foto's van het plangebied en directe omgeving zijn opgenomen in bijlage 5.

2.2 Beschermde natuurgebieden

Het plangebied zelf heeft geen status in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura-2000, Vogel- of Habitatrichtlijn, beschermd Natuurmonument en/of Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). Een Natura-2000 gebied (uiterwaarden Waal) ligt op circa 1.700 meter ten noorden van het plangebied. Dit Natura-2000 gebied valt tevens onder de EHS, terwijl de overige EHS-gebieden zich op ongeveer 600 meter ten zuiden van het plangebied bevinden (zie bijlage 9). Het nader onderzoek heeft zich derhalve beperkt tot hetgeen de Flora- en faunawet voorschrijft.

2.3 Planontwikkeling en geplande ingrepen

De planontwikkeling betreft de mogelijke uitbreiding in zuidelijke richting van de huidige zandwinlocatie Uivermeertjes. Na de zandwinning wordt de eindbestemming natuur. Voor een overzicht van de planschets danwel eindinrichting zie bijlage 7.

3 Onderzoeksopzet

3.1.1 Literatuur

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een literatuur/bureauonderzoek verricht, waarbij gezocht is naar informatie uit lokale bronnen/werkgroepen, PGO's (zoals RAVON en VZZ) die actuele informatie opleveren over het mogelijk voorkomen van de onderzochte soorten (zie bijlage 3).

Uit de literatuur/bureauonderzoek komt naar voren dat op het plangebied de volgende strikt beschermde soorten kunnen voorkomen: vissen (bittervoorn en kleine modderkruiper), amfibieën (kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en knoflookpad), in gebruik zijnde verblijfplaatsen van standvogels (dit zijn vogels die het jaarrond in de buurt van hun nestlocatie verblijven) en flora.

3.1.2 Veldonderzoek

De verschillende veldinventarisaties zijn zoveel mogelijk gecombineerd uitgevoerd. Alle veldinventarisaties zijn door deskundig personeel uitgevoerd op geschikte dagen in de juiste periode, zodat de gegevens voldoen aan de geldende normen. De veldonderzoeken zijn uitgevoerd door de heren drs. A.N. de Keijzer, ir. L. Sluiter en ing. H.T. Scheeringa allen werkzaam bij CSO. Voor het nader onderzoek zijn de onderstaande veldbezoeken uitgevoerd op de volgende data:

- 28 april 2010;
- 11 mei 2011;
- 28 juni 2011;
- 11 augustus 2011.

Er is in 2011 gericht onderzoek gedaan naar aanwijzingen dat de in paragraaf 3.1.1 genoemde beschermde soorten aanwezig zijn in of nabij het plangebied. Indien deze aanwijzingen worden aangetroffen is een inschatting gemaakt van de functie en waarde van het gebied voor de betreffende soorten.

3.1.3 Onderzoeksmethode

Amfibieën en reptielen

Het onderzoek is uitgevoerd naar het voorkomen van de kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en knoflookpad. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van het RAVON (minimaal 3 veldbezoeken).

Methode:

- avondtellingen van kooractiviteit amfibieën bij het voortplantingswater (mei en juni);
- zoeken van eisnoeren (padden in mei);
- zoeken van eiklommen (kikkers circa half mei tot en met circa half juni);
- zoeken naar eieren (salamanders april tot en met mei);
- neerleggen van tapijttegels en periodiek inspecteren op aanwezigheid amfibieën en reptielen);
- bemonstering met een schepnet van de watergangen/oppervlaktewater:
 - zoeken van pas gemetamorfoseerde dieren (juli en augustus);
 - avondtellingen van volwassen dieren in het voortplantingswater (maart tot en met mei);
 - zoeken van larven (circa half juni tot en met circa half augustus).

Voor dit onderzoek is gezocht naar aanwijzingen van verblijf van deze soorten zowel visueel als op gehoor in het voortplantingsseizoen (mei en juni). In dit seizoen zijn mannelijke exemplaren van padden en kikkers roepend waar te nemen. Tijdens de veldbezoeken zijn digitaal diverse geluiden afgespeeld op diverse potentiële locaties op het plangebied, zodat mogelijk aanwezige mannelijke exemplaren terug kunnen roepen. Tevens zijn tapijttegels (zie bijlage 6) over het plangebied verspreid en gecontroleerd. Amfibieën in hun landfase en reptielen zijn geneigd onder deze tegels te kruipen. Door keren en inspecteren van deze tegels en andere aanwezige objecten (zoals: planken en hout) is de aanwezigheid van deze dieren vast te stellen.

Standvogels

Onderzoek naar de aanwezigheid van vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door beschermd zijn, conform de lijst van het Ministerie.

Methode:

- visuele waarnemingen (inspectie bomen en struiken) en sporenonderzoek;
- observaties overdag en 's avonds.

Er is actief gezocht naar de aanwezigheid van standvogelterritoria en/of foerageergebieden. Hierbij is gezocht naar sporen en zijn kunstmatig territoriale roepen van de verschillende vogelsoorten ten gehore worden gebracht. Indien soorten aanwezig zijn, zullen deze op deze roepen reageren, waarmee de aanwezigheid is aangetoond. Tevens kan hierdoor een uitspraak gedaan worden over bijvoorbeeld aanwezigheid territorium en aanwezigheid nestplaats.

Vissen

Het onderzoek is uitgevoerd, volgens de richtlijnen van het RAVON: minimaal 3 bezoeken, naar het voorkomen van de bittervoorn en kleine modderkruiper. Hierbij is gezocht naar bittervoorn (en dus ook naar aanwezigheid van zwanen- en schildersmossels, waarvan bekend is dat deze door de bittervoorn worden gebruikt) en kleine modderkruiper. Tevens is het vissen gebruikt voor het vaststellen of ondermeer kikkers, kevers, padden, salamander- en libellensoorten en hun larven aanwezig zijn.

Methode:

- bemonsteren watergangen op representatieve plekken met een fijnmazig schepnet;
- 's avonds met lampen in het water schijnen.

Flora

Onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde plantensoorten (periode april – augustus).

Methode:

- systematisch aflopen van kansrijke locaties tijdens groei/bloeiseizoen en determinatie.

4 Resultaten

De resultaten van de veldonderzoeken zijn onderstaand aangegeven en samengevat in bijlage 6.

Vissen

Tijdens het vissen in de watergangen zijn met name driedoornige stekelbaarsjes en diverse slakjes gevangen, verder: groene kikkerlarven, 1 marm grondel en 3 larven van de kleine watersalamander. De bittervoorn en kleine modderkruiper zijn niet vastgesteld.

Amfibieën en reptielen

Onder de neergelegde tapijttegels en overige andere objecten zijn enkele jonge padden (gewone pad) aangetroffen. In de diverse kleine poelen nabij/tussen de gronddepot's zijn diverse groene kikkers aangetroffen. Zowel in de oostelijke als westelijke watergang zijn meerdere exemplaren roepende kikkers (groene kikker-complex) waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van kamsalamander, knoflook- en rugstreeppad en poelkikker.

Flora

Qua flora zijn ondermeer aangetroffen in/nabij de watergangen: riet, echte koekoeksbloem, gele plomp, smalle waterpest, holpijp, waterranokel, grote waterweegbree, moerasspirea, lidrus, puntkroos en schede fonteinkruid. Op en langs de gronddepot's bestond de vegetatie met name uit typische pioniersoorten zoals: bijvoet, kool- en raapzaad, kattenstaart, blaartrekkende boterbloem, brandnetel, riet, pitrus, teunisbloem, st. jacobskruid en ringelwikke. Gezien het dynamische gebruik wordt niet verwacht dat er beschermde flora aanwezig is op het plangebied.

Vlinders

Tijdens de verschillende bezoeken zijn diverse vlinders waargenomen: icaris blauwtje, klein koolwitje, jacobsvlinder en klein geaderd witje.

Vogels

In géén van de veldbezoeken zijn standvogels gehoord of sporen van nesten waargenomen. Wel zijn een foergarende buizerd en visdiefjes op het plangebied waargenomen. Voorts zijn onder andere waargenomen: houtduif, witte kwikstaart, wilde eend, oeverzwaluwen en meerkoet. Het is niet waarschijnlijk dat zich standvogels op het plangebied en de directe omgeving ophouden of een nestplaatsen hebben. Wel is waargenomen dat de oeverzwaluwen (nestcategorie 5, zie bijlage 2) nestelen in een steilrand op een eiland in de noordelijk gelegen Uivermeertjes (buiten plangebied).

Overige

Op diverse plekken op het plangebied zijn sporen van ree en konijn waargenomen.

5 Conclusies

5.1 Flora

Binnen het plangebied zijn geen ontheffingsplichtige plantensoorten geregistreerd of aangetroffen. Het ligt ook niet in de lijn der verwachting, gezien dynamische gebruik van het plangebied, dat deze zullen worden aangetroffen. Een ontheffing in het kader van het verloren gaan van groeilocaties van strikt beschermde plantensoorten is niet aan de orde.

5.2 Fauna

Voor de strikter beschermde soorten (tabel 2 en 3 soorten en vogels), in deze: bittervoorn, kleine modderkruiper, kamsalamander, poelkikker, rugstreep- en knoflookpad en standvogels zijn geen aanwijzingen van aanwezigheid binnen het plangebied aangetroffen. Er worden daarom geen conflicten met de Flora- en faunawet verwacht. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is derhalve niet aan de orde. Wel is de zorgplicht uit de Flora- en faunawet van toepassing.

5.3 Beschermde gebieden

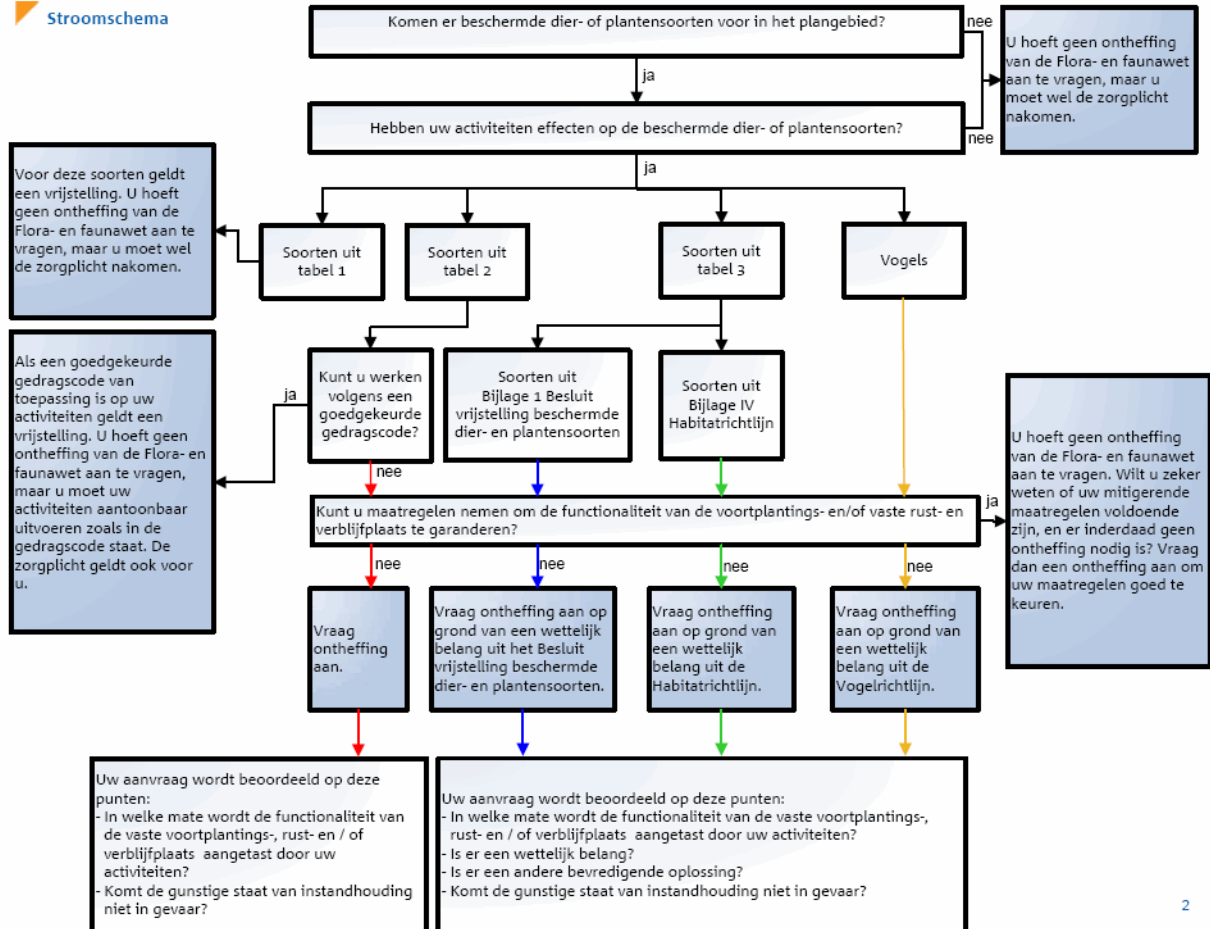
Het plangebied zelf heeft geen status in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura-2000, Vogel- of Habitatrichtlijn, beschermd Natuurmonument en/of Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). Gezien de planontwikkeling en de afstanden tot het plangebied (zie bijlage 9 en paragraaf 2.2.) worden geen significante negatieve effecten verwacht op deze gebieden. Het nader onderzoek heeft zich derhalve beperkt tot de Flora- en faunawet.

5.4 Advies

Geadviseerd wordt om alle werkzaamheden uit te voeren conform de goedgekeurde Gedragscode Zorgvuldig Winnen, voor natuurbewust ontgronden, (Federatie van Oppervlaktedelfstoffenwinnende Industrieën (FODI), juni 2009). De inhoud van de gedragscode geldt in principe voor 5 jaar. Verwacht mag worden dat ook na 5 jaar de vernieuwde gedragscode van toepassing is. Is dat niet het geval, dan zal in ieder geval de werkwijze die in de huidige gedragscode is vastgelegd, worden voortgezet. Op basis van een door de FODI uitgevoerde evaluatie van de doeltreffendheid en werkbaarheid van de gedragscode, zal het Ministerie na die periode een besluit nemen over verlenging van de goedkeuring van de gedragscode. Vanuit ecologisch perspectief is vooral de vraag relevant of de uitgevoerde maatregelen het gewenste effect gehad hebben op de beschermde soorten. In de gedragscode wordt aangeraden om de populatie(s) van de beschermde soorten en de effectiviteit van de uitgevoerde maatregelen te laten monitoren door een ter zake kundige.

Bijlage 1: Stroomschema

Stroomschema

Bijlage 2: Wetgeving

Flora- en faunawet

Ecologische waarden spelen in toenemende mate een rol bij de ruimtelijke planvorming en ingrepen. Zo is per 1 april 2002 de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet sluit aan op Europese natuurregelgeving en is gericht op soortbescherming. De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal planten- en diersoorten en gaat uit van het “nee, tenzij”- beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Samengevat kan worden gesteld dat alle vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd zijn. Wel zijn uitzonderingen voor zeer algemene soorten als huismuis, bruine rat en zwarte rat. Bovendien zijn een beperkt aantal, meest zeldzame planten, vlinders, libellen, vissen en ongewervelden beschermd. In de praktijk betekent dat bepaalde handelingen ten aanzien van flora en fauna slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn. De Flora- en faunawet kan de nodige consequenties hebben bij ruimtelijke ingrepen/ontwikkeling.

Flora

Met betrekking tot beschermde inheemse planten, in relatie tot hun groeiplaats, is het verboden deze planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Fauna

Ten aanzien van dieren in hun natuurlijke leefomgeving kunnen de bepalingen in de Flora- en faunawet worden samengevat als:

- het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten;
- het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- het is verboden eieren van dieren behorende tot beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Het planvormingsproces en de Flora- en faunawet (zie ook bijlage 1)

Genoemde bepalingen zijn niet nieuw, vergelijkbare bepalingen waren reeds opgenomen in de Natuurbeschermingswet en de Vogelwet 1936. Wanneer de initiatiefnemer plannen ontwikkelt voor de uitvoering van ruimtelijke ingrepen of voornemens daartoe, is het raadzaam vooraf te toetsen of de geplande werkzaamheden mogelijk nadelige gevolgen hebben voor de aanwezige flora en fauna in het plangebied en mogelijk directe omgeving. In beginsel is voor de toetsing de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Tijdens het plannen van de werkzaamheden dienen de volgende zaken duidelijk in beeld gebracht te worden:

- welke beschermde planten- en diersoorten komen in en nabij het plangebied voor ?;
- leidt het realiseren van de planontwikkeling tot handelingen die in strijd zijn met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet met betrekking tot flora op hun groeiplaats of fauna in hun natuurlijke leefomgeving ?;
- kunnen de voorgenomen werkzaamheden zodanig worden aangepast dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd kunnen worden ? en is een ontheffingsaanvraag, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten (ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet), vereist ?

De ontheffing

Voor de planontwikkeling en realisatie kan het nodig zijn om ontheffing aan te vragen in verband met de (voorgenomen) overtreding van de in paragraaf 2.1 van de Flora- en faunawet genoemde verbodsbepalingen. Per 23 februari 2005 is de regelgeving rondom de ontheffingsaanvraag (artikel 75) door een nieuwe AMvB gewijzigd. Hierbij worden drie beschermingsregimes onderscheiden, te weten:

Categorie 1: Algemene soorten

Voor de soorten geldt bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, wel geldt de algemene zorgplicht. In deze categorie vallen onder meer algemeen voorkomende zoogdiersoorten zoals mol, konijn, en amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad.

Categorie 2: Overige soorten

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze categorie een vrijstelling, mits gewerkt wordt volgens een door het Ministerie LE&I goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector/belangenorganisatie of initiatiefnemer zijn opgesteld en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag (Ministerie LE&I) worden voorgelegd. Zonder een gedragscode dient in meeste situaties een ontheffing te worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium: 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. In deze categorie vallen alle vogelsoorten en een kleine groep van minder algemene diersoorten zoals eekhoorn en steenmarter.

Categorie 3 : Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn & Soorten bijlage 1 AMvB

Voor deze soorten dient altijd een ontheffing te worden aangevraagd. Ook met een goedgekeurde gedragscode kan geen vrijstelling worden verkregen. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan onderstaande drie criteria:

- 1 er is sprake van een bij de wet genoemd belang ? (dit betreft een limitatieve lijst van ander gespecificeerde belangen);
- 2 er is geen alternatief aanwezig voor de gewenste ingreep ?;
- 3 er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort ?

In deze categorie zijn zeldzame en kwetsbare soorten opgenomen. Dit betreft onder meer alle vleermuissoorten, zeldzame amfibieën en reptielen, een grote groep vlinders en libellen en enkele plantensoorten.

Algemene zorgplicht, artikel 2 Flora- en faunawet:

Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor alle (en dus niet alleen beschermde) in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Die zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is:

- 1 dergelijk handelen achterwege te laten, waar dit in redelijkheid kan worden gevergd;
- 2 danwel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd, om die gevolgen te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Een onderdeel van de Flora- en faunawet is dat de initiatiefnemer invulling moet geven aan de zorgplicht ten aanzien van beschermde planten en dieren. Dit geldt zowel tijdens de uitvoering van de werkzaamheden als ten aanzien van het ontwerp. Geadviseerd wordt om in het ontwerp rekening te houden met de realisatie van nieuwe biotoop en/of biotopen bijvoorbeeld in de vorm van groenvoorzieningen en waterpartijen. De zorgplicht betekent dat gedurende de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de beschermde soorten om schade aan deze soorten te voorkomen en de effecten erop zoveel mogelijk te beperken. De zorgplicht heeft tevens betrekking op de ontheffingsplicht (artikel 75 van de Flora- en faunawet). Dit houdt onder meer in, dat voor een aantal algemeen in Nederland voorkomende beschermde soorten een vrijstelling op de ontheffingsaanvraag geldt, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Dit betekent dat, ook voor soorten die onder de vrijstelling vallen, het wel verplicht blijft om bijvoorbeeld het *voortplantingsseizoen te ontzien*, of vóórdat werkzaamheden starten *dieren te*

verjagen of weg te vangen (en elders uit te zetten) en om te voorkomen dat natuurschade in het kader van artikel 9 tot en met 11 zal ontstaan. Dus ook voor soorten die onder de vrijstelling vallen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Een ontheffing hierop is niet mogelijk.

Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen (dat voor de meeste soorten loopt van maart tot en met juli) uitgevoerd mogen worden. Voor de verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen, belangrijk leef- of foerageergebieden van vogels buiten het broedseizoen kan een ontheffing noodzakelijk zijn. Het betreft hierbij dan over het algemeen: horsten, nesten of kolonieplaatsen die het hele jaar gebruikt worden. Hieronder vallen ook leef- en/of foerageergebieden van zeer plaatsgetrouwe vogelsoorten, zoals uilen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van gebieden en de hieraan gekoppelde soorten op basis van de van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn, waarbij de provincie het bevoegd gezag is. De uitvoering van de Habitat- en Vogelrichtlijn moet leiden tot een ecologisch netwerk in de Europese Unie, Natura 2000 genaamd. Zowel de Habitat- als Vogelrichtlijn schrijven het instellen van speciale beschermingszones (SBZ's) voor. De lid-staten die de Vogel- en Habitatrichtlijn uitvoeren moeten de speciale beschermingszones aanmelden, de richtlijnen in nationaal recht omzetten, de gebieden beschermen, de juiste beheersmaatregelen treffen en de ontwikkeling van de kwaliteit van de aangewezen speciale beschermingszones monitoren. Voor de Vogelrichtlijn houdt de aan-melding bij de EU tegelijk ook de aanwijzing van die gebieden in. Bij de Habitatrichtlijn meldt een lidstaat de gebieden aan, die vervolgens door de EU worden aangewezen. De voorstellen voor aanwijzing van SBZ's door de lidstaten worden wetenschappelijk getoetst door expert-groepen onder voorzitterschap van de EU voor de diverse biogeografische zone's van de Europese Unie. Nederland valt onder de Atlantische regio. De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd.

De Natuurbeschermingswet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied voor handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking. Op basis van de huidige Natuurbeschermingswet geldt een vergunningplicht voor activiteiten die in en om Natura 2000-gebieden de beschermde natuurwaarden kunnen verstoren. Deze vergunning wordt gebaseerd op een toetsing voordat een planontwikkeling wordt uitgevoerd in of nabij een Natura 2000-gebied. In geval mogelijk sprake is van significante effecten op een Natura 2000-gebied van de voorgenomen activiteit(en) dient, na overleg met bevoegd gezag, als eerste een voortoets te worden uitgevoerd.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een Nederlands netwerk van beschermde natuurgebieden, dat in 2018 gereed moet zijn. In de EHS liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer.

De Nederlandse EHS moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. Het ruimtelijke beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling (spelregels EHS) van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in

de EHS het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien de voorgenomen planontwikkeling met bijbehorende ingreep/ingrepen niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden, tenzij het onderstaande van toepassing is.

Herbegrenzing EHS

De Nota Ruimte noemt twee situaties waarin herbegrenzing van de EHS kan plaatsvinden. De eerste situatie betreft de herbegrenzing om andere dan ecologische redenen.

Indien bij een ingreep niet voldaan wordt aan de voorwaarden van het 'nee, tenzij'-regime kan mogelijk deze vorm van herbegrenzen toegepast worden. Herbegrenzing om andere dan ecologische redenen is van toepassing indien provincies met behoud van de oorspronkelijke kwantitatieve en kwalitatieve ambitie de begrenzing van de EHS wensen aan te passen om een (kleinschalige) ruimtelijke ingreep mogelijk te maken. Hiervoor gelden strikte voorwaarden, zo moet de herbegrenzing leiden tot een versterking van de EHS in het betreffende gebied. Wordt aan deze voorwaarden niet voldaan dan is het plan niet aanvaardbaar in die vorm.

De tweede situatie betreft het herbegrenzen van de EHS om ecologische redenen (om de samenhang te verbeteren of de EHS duurzaam in te passen). Herbegrenzen om ecologische redenen is een bevoegdheid van de provincie en dient te gebeuren met behoud van de oorspronkelijke ambitie van de EHS.

EHS-saldobenadering

In die gevallen waarbij het instrument EHS-saldobenadering van toepassing is hoeft het 'nee, tenzij'-afwegingskader niet doorlopen te worden en is ook geen sprake van compensatie, zoals bij ingrepen onder het 'nee, tenzij'-regime.

Harde eis hierbij is wel dat aan alle voorwaarden voor het toepassen van de saldobenadering wordt voldaan! Alleen dan is immers per saldo winst voor de EHS gegarandeerd. Is dit niet het geval dan geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime.

Beoordeling van effecten van een ingreep op de EHS

Voor de beoordeling van de effecten van een ingreep en bij het nader invullen van de begrippen: 'geen netto verlies', 'behoud van ambitie', 'versterking van de EHS' en 'kwaliteitsslag' zijn de volgende aandachtspunten ten aanzien van natuurkwaliteit belangrijk:

- zowel de actuele natuurwaarden als het vastgelegde natuurdoel zijn relevant;
- natuurwaarden worden in de EHS primair afgemeten aan doelsoorten en natuurlijkheid (de kwaliteitscriteria van natuurdoeltypen);
- behoud en ontwikkeling van natuurwaarden zijn afhankelijk van het voldoen aan een reeks van randvoorwaarden (met name bodemgesteldheid, waterkwaliteit, processen in de omgeving, minimumoppervlakte en beheer).
- significant negatieve effecten betreffen zowel natuur- als hun randvoorwaarden;
- lokale ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op drie schaalniveaus: lokaal, regionaal (kerngebied van de EHS) en landelijk (hele EHS). De vervangbaarheid van natuur hangt af van meerdere ecologische aspecten alsmede relevante nationale beleidsambities.

Boswet

Het doel van de Boswet is het instandhouden van het bosareaal in Nederland, dat wil zeggen: de letterlijke oppervlakte aan bos. De Boswet is van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Boswet' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De Boswet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Boswet' wordt door de gemeente vastgesteld, maar

hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de Boswet, met uitzondering van eenrijige geschoren meidoorn-heggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkingspercentage van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, eenrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, italiaanse populier, linde, paardekastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstsparren en kwekgoed.

Voor het kappen van bos of bomen die onder de Boswet vallen geldt een meldingsplicht. Deze melding moet doorgaans bij de gemeente minimaal één maand en maximaal één jaar voor uitvoering van de kapwerkzaamheden worden gedaan.

Rode Lijst

Op Rode Lijsten staan de soorten die bedreigd zijn in hun voortbestaan. In Nederland zijn voor een beperkt aantal soortgroepen officiële nationale Rode Lijsten verschenen; officieel wil zeggen dat deze in de Staatscourant zijn gepubliceerd. Soorten komen op een Rode Lijst als zij zeldzaam zijn en achteruitgaan. In 2004 zijn alle bestaande Rode lijsten herzien en zijn tezamen met enkele nieuwe Rode lijsten verschenen in een bijlage bij de Staatscourant (LNV, 2004). Alle soorten van de soortgroepen met officiële Rode Lijsten betreffen ongeveer 2% van het totaal aantal dieren en 31% van het totaal aantal planten in Nederland. Bij paddestoelen gaat het daarbij alleen om de macrofungi (hogere fungi, de paddenstoelen en zwammen, die tenminste in staat zijn om zich geslachtelijk voort te planten en waarvan de vruchtlichamen groter dan 1 millimeter zijn).

Van dagvlinders, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en paddestoelen zijn de afgelopen jaren basisrapporten met herziene rode lijsten verschenen. Deze hebben echter nog geen officiële status gekregen. Het opstellen van Rode Lijsten komt voort uit het verdrag van Bern, dat in 1982 door Nederland is geratificeerd. Dit verdrag vraagt bijzondere aandacht voor soorten die met uitsterven worden bedreigd en die kwetsbaar zijn (artikel 1 en 3). In artikel 7 van de Flora- en faunawet is vastgelegd dat de overheid lijsten opstelt van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland voorkomen en die bedreigd zijn. In de nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' is het opstellen van Rode Lijsten één van de instrumenten voor de soortbescherming. Soorten van een Rode Lijst genieten op basis daarvan nog geen wettelijke bescherming. Wettelijk is wel vastgelegd dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en dat zij het onderzoek daartoe bevordert. Van provincies, gemeenten en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij hun beleid en beheer rekening houden met de soorten op de Rode Lijsten.

Nesten

De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste

- rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
 3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
 4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
- Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Bijlage 3: Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, 2006, Odonata, KNNV, Utrecht.

Broekhuizen, S., Hoekstra, N., Laar, V. van, Smeenk, C., Thijssen, J.B.M., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Klaas-Douwe B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar, e.a., 2002, De Nederlandse Libellen, Odonata, KNNV, Utrecht.

Kranenbarg, J, R.P.J.H. Struijk, E. Brokkelkamp, W. Kuijsten, F. Spikmans & P. Frigge, 2008. Verspreidingsonderzoek vissen 2007. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2008-05.

Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W. (red.), 1997 en 2009, Atlas van de Nederlandse vleermuizen, KNNV, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, 501, Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2004.

RAVON, 2007, Ravon no. 27, p. 46-64, Waarnemingenoverzicht 2006, RAVON, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002, Atlas van de Nederlandse broedvogels, 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Spikmans, F, A van Diepenbeek & R. Zollinger 2006. Inhaalslag verspreidingsonderzoek amfibieën en reptielen 2004-2005, Stichting RAVON, Nijmegen, 67 p.

Spitzen- van der Sluijs, A.M., G.W. Willink, R. Creemers, F.G.W.A. Ottburg, R.J. de Boer, P.M.I. Pfaff, W.W. de Wild, D.J. Stronks, R.J.H. Schröder, M.T. de Vos, D.M. Soes, P. Frigge & R.J.H. Struijk, 2007. Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland. 1985-2005. Stichting RAVON, Nijmegen.

CSO, rapport 09B142 van 23 augustus 2010, nader onderzoek ontzanding Deest-Zuid (plangebied Deesterkaap).

Internetbronnen:

www.natuurloket.nl

www.naturalis.nl

www.soortenregister.nl

www.minlnv.nl

www.waarnemingen.nl

telmee.nl

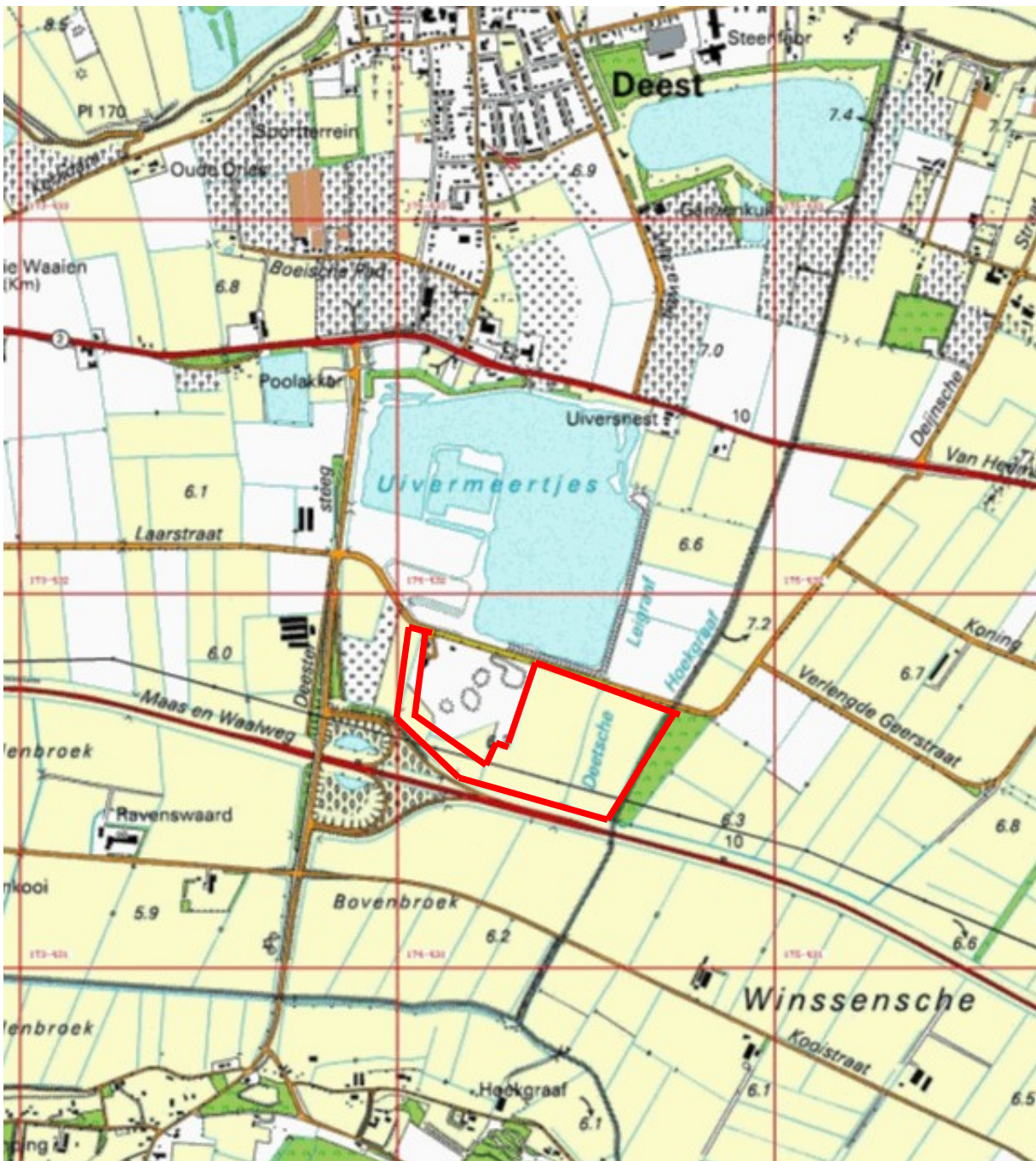
www.natuurkalender.nl

provinciale en gemeentelijke website

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx

Bijlage 4: Kaart regionale ligging plangebied

Bijlage 4**Titel:** Kaart regionale ligging van het plangebied**Projectcode:** 11A058**Projectnaam:** Laarstraat te Deest**CSO Adviesbureau****Datum:** augustus 2011

Bijlage 5: Foto's van het plangebied

Foto 01

Foto 02

Foto 03

Foto 04

Foto 05

Foto 06

Foto 07

Foto 08

Foto 09

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

Foto 14

Foto 15

Foto 16

Foto 17

Foto 18

Foto 19

Foto 20

Foto 21

Foto 22

Bijlage 6: Resultaten en kaart terreinoverzicht

waypoint 005 = poeltje

waypoints 001, 002, 003, 006, 007 en 009 tapijttegels

locatie waar is gevist

Bijlage 6

Titel: Kaart terreinoverzicht en resultaten

Projectcode: 11A058

Projectnaam: Laarstraat te Deest

Bron: google earth

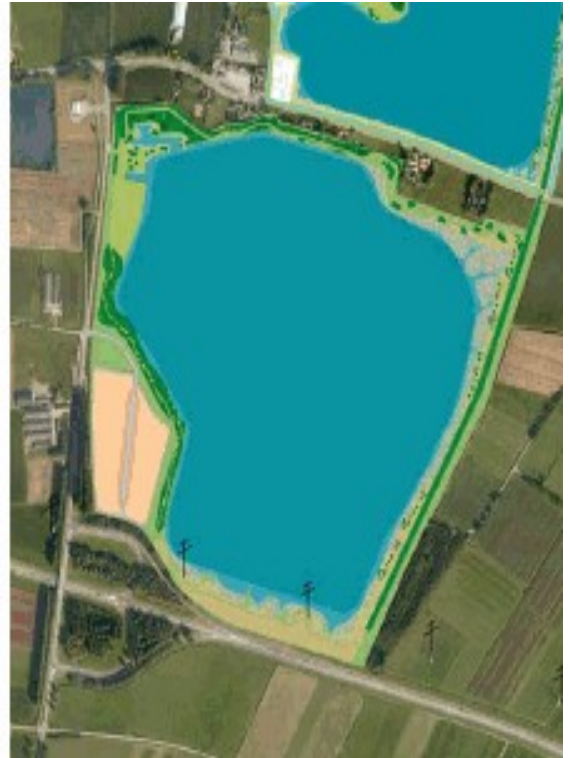
CSO Adviesbureau Datum: augustus 2011

Bijlage 7: Kaart planschets

huidige situatie

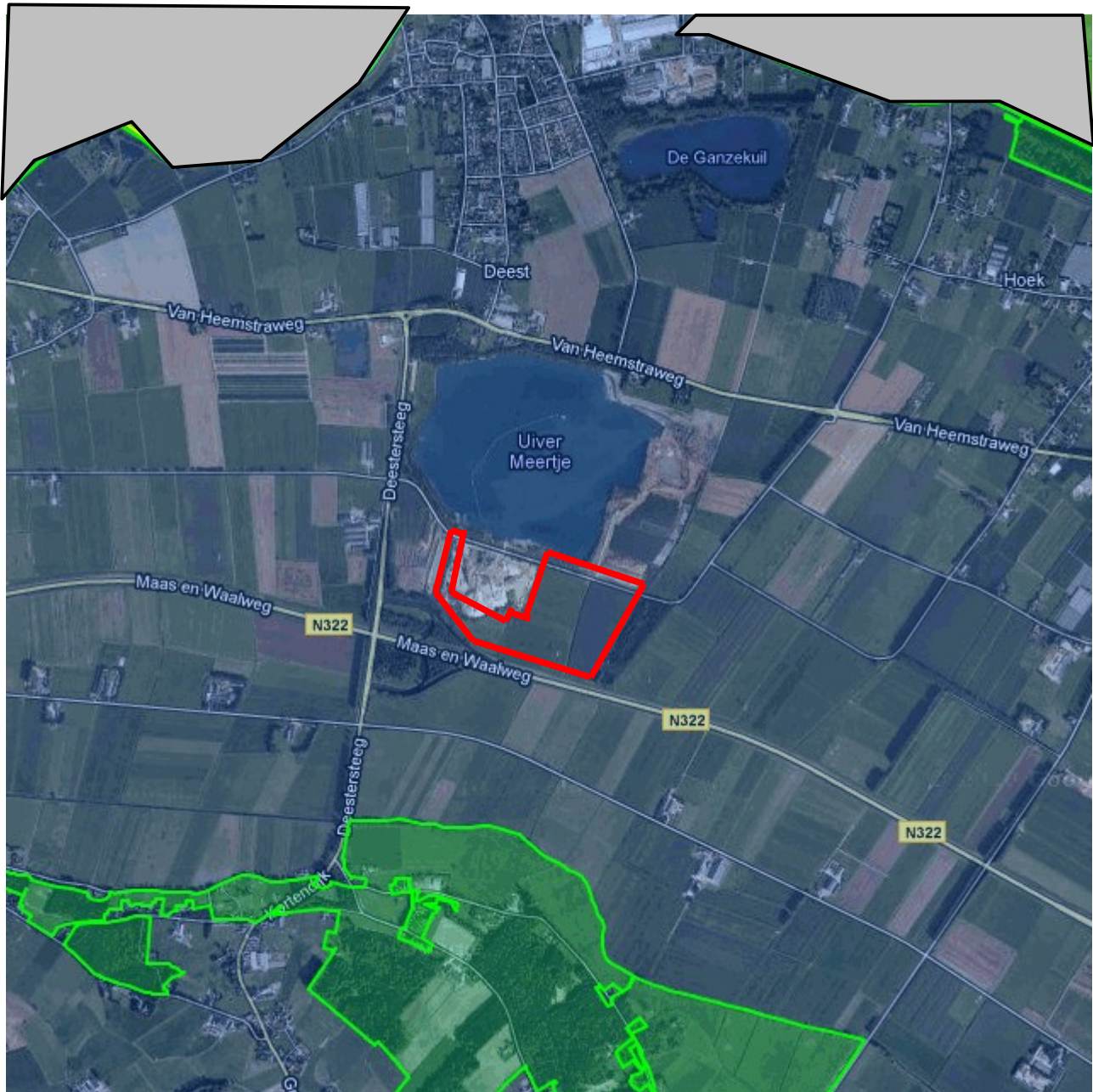
eindsituatie

Bijlage 7**Titel:** Kaart planschets**Projectcode:** 11A058**Projectnaam:** Laarstraat te Deest**Bron:** opdrachtgever

CSO Adviesbureau

Datum: augustus 2011

Bijlage 8: Ligging plangebied t.o.v. EHS en Natura-2000

Legenda

- EHS
- Natura-2000 (is ook EHS)

Bijlage 8

Titel: Kaart ligging plangebied ten opzichte van EHS en Natura2000

Projectcode: 11A058

Projectnaam: Laarstraat te Deest

Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspxinternet>

CSO Adviesbureau

Datum: augustus 2011